

Відділ культури, національностей та релігій
Славутицької міської ради
Славутицька міська централізована
бібліотечна система

***«Сучасник поколінь
прийдешніх»***

До 125-річчя від дня народження
Миколи Куліша

Бібліографічний покажчик

Славутич 2017

Даний бібліографічний покажчик підготовлений працівниками Загальноміського бібліотечно-інформаційного центру м. Славутича.

Видання присвячене відзначенню у 2017 році 125-річчя від дня народження Миколи Куліша – українського драматурга, театрального діяча, одного з засновників української модерної драматургії.

Довідка містить біографію письменника, видання та статті про його життя і творчість, інтернет-ресурси.

Матеріал розміщений за розділами в алфавітному порядку.

Посібник розраховано на широке коло читачів.

Укладачі:

Панова Л. І., Соловйова Л. О.,

Янченко О. О.

Комп'ютерний

набір:

Соловйова Л. О.

Відповідальна

за випуск:

Портная Н. В.

*На цілий світ “Соната” неспаленна,
А з нею і “Малахій” і “Маклена”,
Шекспірівські продовживши стежини,
Оспівують відродження натхненне
Її величності – Людини.*

Іван Немченко

Микола Куліш – один із найяскравіших та найбільш оригінальних українських драматургів першої половини минулого століття. Розквіт його творчої активності припав на 20-ті-початок 30-х років – період відродження, розвитку та трагедії України. М. Куліш – один із засновників української модерної драматургії. Його п'єси нічим не поступаються кращим світовим зразкам. Їх постановка у «Березолі» Леся Курбаса дала можливість двом корифеям українського театру в синтезі тексту і режисерського таланту показати найболючіші проблеми тих років.

Микола Гурович Куліш народився 6 грудня 1892 року в селі Чаплинка Херсонської області. Родина його батьків жила бідно: батько майже все життя провів у наймах, мати від важкого життя (теж у наймах) передчасно померла. Миколі з дитинства довелося служити у панських економіях. «Люблю... голоту. Серцем її люблю», – напише згодом драматург. Матеріальні нестатки, життя в сирітському будинку все ж не перешкодили здібному хлопцеві закінчити сільську школу (1901-1905). 1905 року місцева інтелігенція, зважаючи на неординарні здібності Миколи та його прагнення до навчання, збрала гроші і послала хлопця вчитися у вищу початкову школу в Олешків (тепер – Цюрюпінськ). Але коштів на закінчення навчання не вистачило, і Микола опинився в притулку олешківського благодійного товариства. Через бунтарський дух М. Куліша 1908 року виключили зі школи. Тут вдруге на допомогу майбутньому драматургові приходить прогресивна інтелігенція. Завдяки турботам молодих вчителів Микола

Гурович вступає до громадської чоловічої гімназії. Він виявляє себе як талановитий та всебічно розвинений юнак. Випускає рукописний журнал, пише вірші, ставить аматорські вистави. В гімназії Микола знайомиться і починає товаришувати з І. Шевченком (гімназійна кличка «Жан»), майбутнім драматургом і прозаїком, відомим під ім'ям Івана Дніпровського. 1913 року гімназію було закрито, і Микола, маючи надію таки отримати атестат про закінчення гімназії, їде на Кавказ, де було легше скласти екзамени екстерном. Підготовку до вступу в університет (Микола хотів навчатися в Одеському університеті, куди і приїхав після закінчення гімназії) перервала світова війна. М. Куліш пішов у Одеську школу прапорщиків. Закінчивши її 1915 року, їде на фронт.

Незважаючи на загрозу трибуналу, він залишає військову частину і їде до Олешок, щоб заручитися і попрощатися зі своєю дівчиною Антоніною. Вже на фронті він знаходить можливість взяти з нею шлюб. Штабскапітан Куліш добровільно зголошується залишити штаб і піти на передові позиції. Навіть під час війни письменник продовжує писати вірші, а також одноактові п'єси для солдатського драмгуртка. У 1917 р. Куліша, як найавторитетнішого і найпрогресивнішого офіцера, обрано депутатом на військовий з'їзд Західного фронту, що проходив у Луцьку. 1918 року Микола Гурович Куліш прибуває до рідних Олешок і відразу з головою поринає в культурно-громадське життя. Він очолює виконком міської Ради робітничих, селянських і червоноармійських депутатів, у Дніпровському повіті організовує культурно-політичне українське товариство «Просвіта» і стає його головою. Намагається вирішити й питання економічного плану, щоб дати товари і заробіток населенню, скасовує царську тюрму в Олешках з наміром перетворити її на майстерню. Того ж року вступає до Комуністичної партії. Коли на Олешки почали наступати десантники Антанти, що знищували всіх причетних до української революції, Директорія наказала всім відступати без бою. Незважаючи на це, М. Куліш у Херсоні збирає півтори

тисячі олешківських утікачів, сформувавши таким чином «Перший Український Дніпровський Полк». З цим полком Микола Куліш, як начальник штабу, проходить шлях від Херсона до Києва. Юрій Яновський у своєму романі «Вершники» описав полк Куліша під назвою «олешківського батальйону Шведа», а сам Микола Гурович став прототипом комісара Данила Чабана, якого Яновський характеризує як «майбутнього письменника». До речі, коли роман «Вершники» (1935) вийшов друком, сам Куліш перебував уже на Соловецькій каторзі... Влітку 1919 року, під час другого наступу Денікіна, Куліш перебуває у підпіллі. Коли Радянська влада знов утвердилася на східній Україні, Куліш знову повертається до рідних Олешок. Тут, аж до переїзду в Одесу, він редагує газету, завідує повітовим відділом народної освіти. Він сприяє відкриттю українських шкіл та дитячих притулків, пише буквар «Первинка». В той час драматургу довелося вперше потрапити за ґрати, адже його діяльність під час війни «не зовсім співпадала з інтересами більшовицької армії» (зі слів дружини письменника Антоніни Куліш полк Миколи змальований у романі Ю. Яновського «Вершники», зовсім не «сповідував» більшовицької політики). Олешківський виконком бере Куліша на поруки. Перебуваючи на посаді, яка вимагала постійних поїздок по району, Микола Куліш на власні очі бачив страшну трагедію голоду 1921 року. Побачене спонукало драматурга до написання першого твору-драми «97». 1922 року Куліш переїжджає до Одеси. Там він працює в губнаросвіті і остаточно закінчує драму «97» (1924 р.). Цього ж 1924 року Куліш висилає в тодішню столицю України Харків п'єсу, а 9 листопада в театрі ім. Франка відбувається її прем'єра. 1925 року, лише за рік після написання, «97» було поставлено в Нью-Йорку та інших містах США. Проте фінал твору, в якому автор на вимогу цензури змушений був врятувати від смерті головного героя Муся Копистку, не задовольняв М. Куліша. «Фінал може бути тільки один, – писав він у Дніпровському 10 грудня 1924 року, – загибель комнезаможу на селі під добу голоду. І коли хтось

переробить фінал... внутрішня будова п'єси буде порушена». Дві сили зіткнулися в сюжеті п'єси, одна народжена іншою – революція та голод. І обидві вони сіяти можуть лише смерть. Тема села та його знищення знаходить своє місце в драмах «Комуна в степах» (1925, 1931) та «Прощай село!» (1933).

У п'єсах Куліша часто переплітаються комедійне та трагедійне начало. У п'єсі «Отак загинув Гуска» (1925) головний герой осмислюється і як комедійний, і як трагедійний персонаж. «Хулій Хулина» (1926) – теж комедія, хоча й «сатира – без найменшого проблиску. Радянська Україна – якась суцільна божевільня» – пише про неї один з тогочасних «політрецензентів»: двоє шахраїв, що вдають із себе за партійних босів, протягом певного часу дурять ціле містечко на чолі з місцевими партійними чиновниками. П'єсу пройнято атмосферою трагічної сатири, яка оголює ідею абсурдності буття у мертвому полі радянської офіційної дійсності, яку зображено в формі балагану. В мелодрамах «Зона» (1926) та «Закут» (1929) драматург безпосередньо звертається до теми переродження революційної ідеї, катастрофи фанатизму, висвітленої у попередніх п'єсах. Комуни, партократизм, комуністичний фанатизм набувають чітко окресленої думки про соціалізм як «хвору мрію», утопічний й небезпечний соціально-психологічний експеримент у «Народному Малахії» (1927). Головний герой, Малахій Стаканчик, прийнявши ідею морального вдосконалення людства, врешті-решт втрачає розум. Фанатична віра в «голубую даль» призводить до його загибелі. Прем'єра цієї резонансної п'єси відбулася на сцені «Березолю» 31 березня 1928 року, але була нищівно розкритикована та з часом знята з репертуару. На той час М. Куліш був президентом ВАПЛІТЕ. Але починався процес знищення новітньої української літератури. На початку 1927 року Микола Куліш та інші члени ВАПЛІТЕ на вимогу ЦК КП(б)У змушені були виключити з організації Хвильового, Ялового та Досвітнього. 25-28 січня 1927 року з метою створення нової літературної «пролетарської» організації ВУСПП (Всеукраїнська Спілка

Пролетарських Письменників), що мала стати опозицією до ВАПЛІТЕ. було проведено з'їзд пролетарських письменників від ЦК КП(б)У. Це був початок кінця. Не допомогли навіть виправдання і покаяння Хвильового, Ялового та Досвітнього. І за Резолюцією Загальних зборів ВАПЛІТЕ від 14 січня 1928 року в місті Харкові більшістю голосів (утримався О. Громов) спілка, яка об'єднувала найталановитіших письменників (І. Дніпровський, Майк Йогансен, Микола Куліш, Петро Панч, Юрій Смолич, Павло Тичина, Юрій Яновський та ін.), самоліквідувалась. 1934 року М. Куліша виключають з Комуністичної партії за написання «антипартійних націоналістичних п'єс». А 8 грудня під час похорону найближчого друга – І. Дніпровського – М. Куліша прямо з вулиці енкаведисти забирають у свій «воронок».

Вилучена під час обшуку п'єса «Такі» (рукопис) зникла в архівах КДБ. З кіносценарію «Парижком» залишився лише уривок. Рукопис роману згорів під час війни в окупованому Харкові. На закритому судовому слуханні 27-28 березня 1935 року велику групу «націоналістів», серед них і М. Куліша, засудили на 10 років спецтаборів. Окрім стандартних у таких випадках звинувачень Кулішеві інкримінували ще й членство в ОУН. Під час відбуття покарання М. Куліш, як «особливо небезпечний злочинець», утримувався в спецізоляторі. Із архівних документів відомо, що «особлива трійка» УНКВД Ленінградської області 9 жовтня 1937 року засудила видатного драматурга до розстрілу. 3 листопада 1937 року Миколу Куліша розстріляли разом із великою групою української інтелігенції в лісі під Сандармохом (Карелія).

Джерело: <http://ukrclassic.com.ua/katalog/k/kulish-mikola/328-mikola-kulish-biografiya> Бібліотека української літератури © ukrclassic.com.ua

Твори Миколи Куліша

Куліш М. Маклена Граса: П'єси / М. Куліш. – Харків: Фоліо, 2007. – 318 с. – (Українська література).

Куліш М. Мина Мазайло: Комедія / М. Куліш // Українська література: Хрестоматія для 11 кл. серед. навч. закладів / Упоряд.: Т. Харахоріна, Т. Ткачук, В. Адаменко. – Донецьк: ВКФ «БАО», 1999. – С. 48-139.

Куліш М. Мина Мазайло: Комедія / М. Куліш // Українське слово: Хрестоматія української літератури та української критики ХХ ст. – У 3-х кн. – Кн. 1. – К.: Рось, 1994. – С. 636-653.

Куліш М. Мина Мазайло: Уривки з комедії / М. Куліш // Живиця: Хрестоматія української літератури ХХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1 / За ред. М. Конончука: Упоряд. М. Конончук, Н. Бондар, Т. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 622-650.

Куліш М. Народний Малахій. Мина Мазайло / М. Куліш // Антологія української драматургії. Вип. 3 / Вступ. ст. та упорядкув. В. Кузьменка. – К.: Мистецтво, 2006. – С. 173-324.

Куліш М. П'єси / М. Куліш. – К.: Наукова думка, 1998. – 304 с. – (Б-ка школяра).

Куліш М. П'єси / М. Куліш. – К.: Наукова думка, 2001. – 368 с. – (Б-ка школяра).

Куліш М. Твори. Спогади Антоніни Куліш про М. Куліша / М. Куліш. – Нью-Йорк: Вільна Академія Наук у США, 1955. – 475 с.

Про життя і творчу діяльність М. Куліша

Про відзначення 120-річчя від дня народження Миколи Куліша: Постанова Верховної Ради України від 15 березня 2012 р. № 4518-VI // Голос України. – 2012. – 27 березня. – С. 3 // Урядовий кур'єр. – 2012. – 30 березня. – С. 12

Андрусенко В. П. Микола Гуриєвич Кулиш. Комедія «Санаторійна зона» / В. П. Андрусенко, Л. С. Загребельна, Е. В. Козырь, Л. П. Петрова // 50 знаменитых українських книг. – Харків: Фолио, 2004. – С. 208-218. – (100 знаменитых).

Багрянний І. Душа «народного Малахая»: 3 нагоди вистави п'єси М. Куліша Українським театром під мистецьким керівництвом В. Блаватського // І. Багрянний / Пам'ять століть. – 1998. – № 5. – С. 38.

Бернадська Н. І. Микола Куліш. Основні віхи життя і творчості. «Мина Мазайло», «Патетична соната» / Н. І. Бернадська // Українська література ХХ ст.: Навч. посібник для старшокл. та вступн. до вищих навч. закл. – К.: Знання-Прес, 2007. – С. 86-91.

Гальченко С. Про Миколу Куліша / С. Гальченко // Скарби літературних архівів / за ред. М. Жулинського. – К.: Атопол, 2012. – С. 398-405.

Голобородько Я. Архітектонічна культура комедії М. Куліша «Мина Мазайло» / Я. Голобородько // Дивослово. – 2002. – № 4. – С. 2-6.

Голобородько Я. Духовний подіум Миколи Куліша: До 110-річчя від дня народження письменника / Я. Голобородько // Дивослово. – 2002. – № 12. – С. 10-13.

Гречанюк С. Сучасник поколінь прийдешніх: Микола Куліш / С. Гречанюк // На тлі ХХ століття: Літ.-критич. нариси. – К.: Рад.письменник, 1990. – С. 139-186.

Гусєва С. «Любов ніжна і пристрасна»: Микола Куліш і театр «Березиль» / С. Гусєва // Українська мова і літ-ра в школі. – 1993. – № 7. – С. 21-23.

Драматург світового масштабу: До 120-річчя від дня народження М. Г. Куліша // Календар знаменних і пам'ятних дат. – 2012. – № 4. – С. 82-92.

Жила С. Вивчення комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло» / С. Жила // Дивослово. – 1998. – № 1. – С. 21.

Жила С. Особливості розгляду п'єси Миколи Куліша «Патетична соната» / С. Жила // Дивослово. – 2001. – № 7. – С. 47-52.

Застеба М. Про Миколу Куліша і п'єсу «97»: Окремі думки з рукопису // М. Застеба / Українська мова і літ-ра в школі. – 1993. – № 7. – С. 24-26.

Золотухін Г. О. Українське село 20-х років у п'єсах М. Куліша / Г. О. Золотухін, І. І. Жебка, Н. П. Литвиненко // Твір з укр. мови та літератури: Посібник для старш. та абітурієнтів. – К.: Наук. думка, 1997. – С. 117-126.

Ковальова Т. Танатологічні мотиви у драматургії Миколи Куліша: До постановки питання / Т. Ковальова // Дивослово. – 2013. – № 11. – С. 53-55.

Когут О. Концепція новочасного месії у драмі М. Куліша «Народний Малахій» / О. Когут // Дивослово. – 2002. – № 1. – С. 6-8.

Колісник С. Відновлення шедевра: «Мина Мазайло» – нац. аспект п'єси М. Куліша / С. Колісник // Дивослово. – 1997. – № 1. – С. 37.

Костюк Г. Біографічна довідка про Миколу Куліша / Григорій Костюк // М. Куліш Твори. Спогади про М. Куліша. – Нью-Йорк: Вільна Академія Наук у США, 1955. – С. 434-440.

Кудрявцев М. Трагедія гуманізму, або розстріл ілюзій із-під Бетховена: Спроба сучасного прочитання драми М. Куліша «Патетична соната» // Дивослово. – 1998. – № 5. – С. 2-6.

Куліш А. Спогади про М. Куліша / Антоніна Куліш // М. Куліш Твори. Спогади про М. Куліша. – Нью-Йорк: Вільна Академія Наук у США, 1955. – С. 365-433.

Куліш Микола // Нові імена в програмі з української літератури: Посібник для вчителя / Упоряд. В. Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – С. 193-207.

Куліш Микола // Письменники Радянської України. 1917-1987: Біобібліографічний довідник / Сост. В. К. Коваль, В. П. Павловська. – К.: Рад.письменник, 1988. – С. 336.

Куліш Микола // Українські письменники: Довідник. – К.: Велес, 2013. – С. 143-147.

Куліш Микола // Усі українські письменники / Упорядники Ю. І. Хізова, В. В. Щеголева. – Харків: Торсінг плюс, 2008. – С. 174-179.

Куліш Микола Гурович (1892-1937) – драматург і театральний діяч // Українська культура. – 2000. – № 7-8. – С. 33.

Куліш Микола Гурович // Усі цитати до творів з української літератури. 5-12 класи / Укладач Н. В. Курганова. – Харків: Торсінг плюс, 2006. – С. 260-269.

Лавріненко Ю. Микола Куліш / Ю. Лавріненко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та української критики ХХ ст. – У 3-х кн. – Кн. 1. – К.: Рось, 1994. – 623-636.

Матющенко А. «Розмова людини з самим собою про зраду й смерть»: «Маклена Граса» і «Патетична соната» Миколи Куліша: аспект внутрішньої колізії героя / А. Матющенко // Дивослово. – 2004. – № 10. – С. 24-28.

Матяш М. І тінь журби на плечах...: До 125-річчя з дня народження Миколи Куліша / М. Матяш // Пенсійний кур'єр. – 2017. – 15 грудня. – С. 11.

Мельник Л. Вивчення листів Миколи Куліша в мовно-етичному аспекті / Л. Мельник // Дивослово. – 2009. – № 5. – С. 34-35.

Неділько В. Вивчення творчості письменника: Микола Куліш / В. Неділько, Т. Хом'як // Українська мова і літ-ра в школі. – 1993. – № 7. – С. 15-20.

Оліфіренко С. М. Куліш Микола / С. М. Оліфіренко, В. В. Оліфіренко, Л. В. Оліфіренко // Універсальний літературний словник-довідник. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – С. 195-196.

Панченко В. Арки і шибениці: Драматургія Миколи Куліша / В. Панченко // Дивослово. – 1996. – № 11. – С. 3-9.

Поляруш О. Микола Куліш: мовою Езопа : [про складність проблематики творів М. Г. Куліша] / О. Поляруш // Дивослово. – 1997. – № 1. – С. 22-24.

Свербілова Т. Микола Гурович Куліш / Т. Свербілова // Дивослово. – 2012. – № 12. – С. 52-57.

Семенюк Г. Ф. Куліш Микола / Г.Ф. Семенюк // Живиця: хрестоматія української літератури ХХ століття: У 2-х кн. – Кн. 1 / За ред. М.М. Конончука: Упоряд. М.М. Конончук, Н.І. Бондар, Т.І. Конончук. – К.: Твім інтер, 1998. – С. 618-621.

Скорина Л. Інтертекстуальне прочитання комедії Миколи Куліша «Мина Мазайло» / Л. Скорина // Дивослово. – 2011. – № 2. – С. 44-50.

Солод Ю. Драматург Микола Куліш – видатна мистецька постать доби розстріляного Відродження / Ю. Солод // Українська література: Конспект. – К.: Козаки, 1996. – С. 247-260.

Хом'як Т. В. Куліш Микола // Нові імена в програмі з української літератури: Посібник для вчителя / Т. В. Хом'як; упоряд. В. Я. Неділько. – К.: Освіта, 1993. – С. 193-207.

Чередник Л. А. Український Журден: Конспект уроку компаративного аналізу комедій «Міщанин-шляхтич» Мольєра та «Мина Мазайло» М. Куліша // Всесвітня літ-ра в серед. навч. закладах. – 2004. – № 10. – С. 33-34.

Шевчук О. До проблеми «Суспільство і особистість» у творчості Миколи Куліша / О. Шевчук // Дивослово. – 1994. – № 5-6. – С. 60-63.

Шишко О. Ім'я і його носій: Матеріали до інтеграційного вивчення драми Миколи Куліша «Мина Мазайло» / О. Шишко // Дивослово. – 2006. – № 4. – С. 5-10.

Шпак В. Нездійсені мрії отамана-драматурга: До 125-річчя з дня народження Миколи Куліша / В. Шпак // Урядовий кур'єр. – 2017. – 16 грудня. – С. 5.

Інтернет-ресурси

Куліш Микола Гурович [Електронний ресурс]. Вікіпедія: Вільна енцикл. – Електр. дані. – Режим доступу:

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%83%D0%BB%D1%96%D1%88_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0_%D0%93%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87. – Назва з екрану. – Дата останньої правки 21.11.2017. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш – біографія коротко [Електронний ресурс] // dovidka.biz.ua: Довідник цікавих фактів та корисних знань. – Електр. дані – Режим доступу:

<http://dovidka.biz.ua/mikola-kulish-biografiya-korotko/>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш – детальна біографія [Електронний ресурс] // Schoollit.com.ua: Усе для ЗНО з укр. літ. – Електр. дані – Режим доступу: **<http://schoollit.com.ua/mikola-kulish/>** – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш – біографія [Електронний ресурс] // Українська література: все для вивчення укр. літ. – Електр. дані – Режим доступу:

<http://ukrclassic.com.ua/katalog/k/kulish-mikola/328-mikola-kulish-biografiya>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Куліш Микола Гурович – життєвий та творчий шлях, біографічні статті [Електронний ресурс] // УкрЛіб.: Бібліотека Укр. Літератури. – Електр. дані – Режим доступу: **<http://www.ukrlib.com.ua/bio/author.php?id=22>**. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

КорнейкоН. Микола Куліш – життєвий та творчий шлях [Електронний ресурс] / Наталія Корнейко. – Електр. дані – Режим доступу: **<http://www.ukrlitzno.com.ua/mikola-kulish-zhittiyevij-ta-tvorchij-shlyax/>**. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Біографія Куліша Миколи [Електронний ресурс] // Бібліотека школяра. – Електр. дані – Режим доступу: **<http://www.ukrtvory.com.ua/kul.html>**. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш: невідомий грішник [Електронний ресурс] // На скрижалях. – Електр. дані – Режим доступу: **http://na-skryzhalyah.blogspot.com/2016/10/blog-post_20.html** – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш – Біографія, твори [Електронний ресурс] – Електр. дані – Режим доступу:

<http://www.ukrlit.net/author/kulish.html>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш. – YouTube [Електронний ресурс] // Галицька старовина. – Електр. дані. – Режим доступу:

<https://www.youtube.com/watch?v=wDvkaaGfwIY>. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Микола Куліш – Біографія, критика, твори [Електронний ресурс] // Международный культурный портал Эксперимент. – Електр. дані. – Режим доступу: http://md-eksperiment.org/etv_pages.php?album_id=412&category=features.

– Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Герасимова Г. П. Микола Куліш [Електронний ресурс] / Г. П. Герасимова // Інститут історії України. НАН України. – Електр. дані. – Режим доступу: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?Z21ID=&I21DBN=EIU&P21DBN=EIU&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=eiu_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=TRN. – Назва з екрану. – (Дата звернення 24.11.2017).

Зміст

Біографія М. Куліша.....	3
Твори.....	8
Про життя і творчу діяльність М. Куліша.....	8
Інтернет-ресурси.....	13